

МИНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

I. С. Глущенкова

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсового проекту
з дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ»

(для студентів 4 курсу денної форми навчання
напрямів підготовки 0709 «Геодезія, картографія та землевпорядкування»,
6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій»
спеціальності «Геоінформаційні системи і технології»)

ХАРКІВ
ХНАМГ
2010

Методичні вказівки до виконання курсового проекту з дисципліни «ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ» (для студентів 4 курсу денної форми навчання напрямів підготовки 0709 «Геодезія, картографія та землевпорядкування», 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій» спеціальності «Геоінформаційні системи і технології») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Гlushenкова I. C. – X.: XNAMГ, 2010 – 23 с.

Укладач: I. C. Глушенкова

Рецензенти: к.т.н., доцент П. І. Лоцман

Рекомендовано кафедрою геоінформаційних систем і геодезії,
протокол № 6 від 10 лютого 2009 р.

ЗМІСТ

	Стор.
Вступ	4
1. Склад курсового проекту	5
2. Вимоги до оформлення курсового проекту	7
3. Зміст структурних елементів	
3.1. Загальні відомості	10
3.2. Характеристика об'єкта	13
3.3. Огляд топографо-геодезичної і картографічної забезпеченості території об'єкта	13
3.4 Проектні роботи	16
3.4.1. Побудова геодезичної планової основи	16
3.4.2. Побудова висотної мережі	16
3.4.3. Камеральні обчислювальні роботи	18
3.4.5. Картографічні роботи	18
3.4.6. Оформлення, тиражування завершених матеріалів і складання технічних звітів	18
3.5. Проект організації робіт на об'єкті	19
3.6. Техніко-економічні розрахунки і кошторис на виконання робіт .	20
Список літератури	24
Додаток А Зміст курсового проекту	26

ВСТУП

На загальнодержавні топографо-геодезичні й картографічні роботи, які виконуються за рахунок коштів Державного бюджету України, складаються технічні проекти або програми на виконання цих робіт.

Технічний проект – документ, в якому визначені технічні та організаційні положення виконання робіт і встановлено кошторисну вартість.

Технічні проекти повинні передбачати весь комплекс робіт, що забезпечують випуск кінцевої продукції відповідно до вимог нормативно-технічних актів.

Технічним проектом планується обсяг робіт, термін виконання яких становить не більше 3-х років.

Технічні проекти і кошториси до них є документами , які встановлюють перелік всіх проектуючих робіт, їх обсяг в натуральному вираженні по процесах робіт, географічне розташування, технологічний цикл і методику виконання, а також кошторисну вартість робіт як по окремих процесах, так і по об'єкту в цілому.

Методичні вказівки розроблено відповідно до програми дисципліни «Організація і управління виробництвом» з врахуванням досвіду університетів, що ведуть підготовку фахівців за напрямом «Геодезія, картографія та землеустрій». Норма часу – 54 години самостійної роботи.

1. СКЛАД КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

Курсовий проект складається з наступних елементів: Титульний аркуш; Реферат; Зміст; Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів; Вступ; Основна частина; Висновки; Перелік посилань; Додатки.

Реферат. Безпосередньо за титульним аркушем розміщують реферат. Реферат складається з основного тексту й переліку ключових слів. Основний текст реферату (обсягом не більше 500 слів) містить стислі відомості про

- обсяг курсового проекту, кількість частин, ілюстрацій, таблиць, додатків, джерел згідно з переліком посилань (усі відомості наводяться, включаючи дані додатків);
- об'єкт, мета, методи та результати проектування;
- основні характеристики та показники проекту.

Після тексту реферату (у нижній частині сторінки) розміщують ключові слова, тобто слова, що є визначальними для розкриття суті курсового проекту. Перелік ключових слів містить від 5 до 15 слів (словосполучень), надрукованих великими літерами в називному відмінку в рядок через коми.

Зміст. Безпосередньо після реферату, починаючи з нової сторінки, розташовують зміст (Додаток А) з вказівкою початкових номерів сторінок.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів. У переліку, який теж починають з нової сторінки, пояснюють всі прийняті у курсовому проекті малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни. Незалежно від цього за першої появи цих елементів у тексті наводять їх розшифровку.

Перелік треба розташовувати стовпцем. Ліворуч в абетковому порядку наводять умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни, праворуч – їх детальну розшифровку.

Вступ. У вступі, розташованому на окремій сторінці, коротко викладають підставу для виконання і мету курсового проекту.

Основна частина. В основній частині (Додаток А, розділи 1 – 6) розкривають суть курсового проекту, тобто викладають відомості про теорію, нормативні вимоги, методи розробки й отримані результати. Докладніше про відомості, які подаються в основній частині, наведено у розділі 3.

Висновки. У висновках наводять оцінку одержаних результатів роботи, вміщуючи їх після викладення основної частини, починаючи з нової сторінки.

Перелік посилань. Перелік джерел, на які є посилання в основній частині звіту, наводять у кінці курсового проекту, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту мають бути посилання.

Бібліографічні описи в переліку подають у порядку, за яким вони вперше згадуються в тексті. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями в тексті (номерні посилання). Посилання на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад “... у відповідності з вимогами інструкції [3] ...”.

При посиланні на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки, зазначають їх номери.

При посиланнях слід писати: “... у розділі 4 ...”, “... дивись 2.1 ...”, “... відповідно до 2.2 ...”, “... на рисунку 1.3 ...”, “... у таблиці 3.2 ...”, “... за формулою (3.2) ...”, “... у рівняннях (1.3) – (1.5) ...”, “... у додатку Б ...”.

Бібліографічні описи посилань у переліку наводять відповідно до чинного стандарту з бібліотечної та видавничої справи.

Додатки. У додатах вміщують матеріал, який не може бути послідовно розміщений в основній частині проекту через великий обсяг або способи відтворення. Додатки слід оформлювати як продовження курсового проекту на його наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ.

Додатки повинні мати спільну з письмовою роботою наскрізну нумерацію сторінок.

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

Курсовий проект оформляють на одному боці аркуша білого паперу формату А4, використовуючи шрифт Times New Roman чорного кольору, розміром 14 pt з інтервалом 1.5. Абзац становить 10 мм. Текст на аркуші розміщують, додержуючись таких розмірів берегів: верхній і нижній – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 10 мм.

Помилки, описки й графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення машинним способом або від руки. Виправлене повинно бути чорного кольору.

Власні назви наводять мовою оригіналу.

Сторінки слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впротивоздовж усього тексту курсового проекту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок письмової роботи. Номер сторінки на титульному аркуші не проставляють.

Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок звіту.

Нумерація розділів та підрозділів. Розділи та підрозділи нумерують арабськими цифрами. Розділи мають порядкову нумерацію в межах викладення суті курсового проекту і позначаються арабськими цифрами без крапки.

Підрозділи мають порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять.

Розділи й підрозділи повинні мати заголовки. Заголовки розділів розташовують посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів починають з абзацного відступу і друкують маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути два рядки.

Не допускається розміщувати назгу розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після ней розміщено тільки один рядок тексту.

Ілюстрації. Ілюстрації слід розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у звіті.

Фотознімки розміром менше за формат А4 мають бути наклеєні на аркуш білого паперу формату А4.

Ілюстрація позначається словом «Рисунок __», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснівальних даних, наприклад, «Рисунок 3.1 – Ситуаційна схема».

Нумерують ілюстрації арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, рис. 3.2 – це другий рисунок третього розділу.

Таблиці. Цифровий матеріал оформляють у вигляді таблиць. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті.

Таблиці нумерують арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених точкою, наприклад, таблиця 2.1 – це перша таблиця другого розділу.

Назву таблиці друнують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці.

Слово „Таблиця ____” вказують один раз зліва над першою частиною таблиці, над іншими пишуть: „Продовження таблиці ____”, з зазначенням номера таблиці.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком.

Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

Переліки. Переліки можуть бути наведені всередині тексту. Перед переліком ставлять двокрапку. Передожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – дефіс. Перелік друкують малими літерами з абзацного відступу.

Формули й рівняння. Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки.

Формули й позначення по тексту обов'язково набирають за допомогою Equation Editor - редактора формул Word, а не у текстовому режимі.

У редакторі формул мають бути встановлені такі параметри – розміри: загальний - 12 pt, великі індекси - 9 pt, малі індекси - 7 pt, великі символи - 19 pt, малі символи - 12 pt; стиль: текст функцій, змінні, матриці-вектори, числа – шрифт Times New Roman Сур, для решти стилів – шрифт Symbol.

Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено не менше одного вільного рядка.

Формули і рівняння (за винятком наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу.

Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формuloю в тій послідовності, в якій вони наведені у formulі чи рівнянні.

Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки, наприклад

$$m = \sqrt{\frac{|w|}{n - 1}} \quad (2.1)$$

де w - відхилення від арифметичної середини;

n - число рівноточних вимірювань.

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формули чи рівняння на знакові операції множення, застосовують знак « $\times$ ».

Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

3. ЗМІСТ СТРУКТУРНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

3.1. Загальні відомості

Загальні відомості є вступною частиною Технічного проекту. Цей розділ повинен вміщувати основні дані про проектні роботи у наступній послідовності:

- перелік документів, на підставі яких проектуються роботи;
- мета виконання робіт;
- назва робіт, загальна площа об'єкта, адміністративне підпорядкування території, перелік проектних робіт за видами і процесами з відображенням обсягів у натуральному виразі та їх повної кошторисної вартості;
- основні технічні характеристики, які є відправними для розрахунків точності виконання робіт: масштаб і метод топографічної зйомки, система координат і висот, перелік регламентуючих документів на виконання робіт;
- джерело фінансування.

Об'єктом називають частину території, на якій необхідно виконати комплекс топографо-геодезичних робіт, включених в один технічний проект.

В технічні проекти включають укрупнені процеси робіт: закладку пунктів та реперів, спостереження на пунктах, роботи з нівелювання, стереотопографічне знімання, підготовка топографічних планів до видання, складання технічного звіту та інші.

Приклад переліку проектних робіт наведено в табл. 3.1. Графи 1, 2, 3 заповнюють після складання розділу 4. Графи 4, 5 заповнюють після складання кошторису у розділі 6.

Таблиця 3.1 – Перелік проектних робіт.

Найменування видів робіт	Одиниці виміру	Обсяг робіт у натуральному виразі	Вартість одиниці, грн	Кошторисна вартість усього обсягу, тис. грн.
1	2	3	4	5
Рекогносцирування та обстеження пунктів ДГМ 4 класу, пункт	пункт	3		
Обстеження пунктів (до 10 км), пункт	пункт	4		
РАЗОМ				

Для зручності всім об'єктам робіт, а також проекту, присвоюють власні назви і умовні позначення (шифр), який складається з трьох великих літер – абревіатури підприємства, двох цифр укрупнених видів робіт (табл. 3.2), порядкового 4-х значного номера проекту (початок – з першого номера 0001). Незалежно від виду проектних робіт на кожному підприємстві встановлюють єдину нумерацію об'єктів, роботи на яких виконуються за кошти Державного бюджету і тих, які виконуються за кошти інших замовників (в шифрі додають індекс «Д»).

Якщо в технічному проекті передбачено декілька основних видів робіт, то коди подають по порядку, але не більше трьох.

Студенти замість абревіатури підприємства застосовують свої ініціали. Номер проекту – останні чотири цифри номеру залікової книжки.

Таблиця 3.2 – Класифікація укрупнених видів топографо-геодезичних і картографічних робіт (коди).

01	Геодезичні роботи (тріангуляція, трилатерація, полігонометрія усіх класів, GPS-вимірювання, астрономічні визначення, вимірювання базисів, обстеження та відновлення пунктів тощо)
02	Топографічні зйомочні роботи усіх масштабів, оновлення, складання, підготовка до видання карт, планів, фотокарт та фотопланів
03	Нівелірні роботи всіх класів (окремі роботи)
04	Гравіметричні роботи
05	Космічна зйомка та обробка матеріалів аерокосмічної зйомки
06	Математична обробка вимірювань, каталогізація та зберігання геодезичних даних (окремі роботи)
07	Спеціальні інженерно-геодезичні, астрономічні, вишукувальні фотограмметричні, проектні роботи тощо
08	Складання, оновлення, підготовка до видання географічних, тематичних атласів, карт, спеціальних схем, глобусів тощо
09	Аерофотозйомочні роботи (окремі роботи)
10	Дослідно-методичні та дослідно-конструкторські роботи
11	Створення баз і банків даних цифрової картографічної інформації, банків географічних назв, геоінформаційних систем тощо
12	Геодезичні, гравіметричні і зйомочні роботи на морських акваторіях, континентальному шельфі, внутрішніх водних шляхах
13	Кадастрова зйомка
14	Проектування топографо-геодезичних та картографічних робіт
15	Інші роботи, у тому числі формування та ведення державного та регіонального картографо-геодезичних фондів, контроль якості робіт, зберігання матеріалів

3.2. Характеристика об'єкта

У цьому розділі наводяться відомості щодо умов, які впливають на організацію, техніку виконання і вартість робіт, які проектуються. Також відомості, які потрібні для урахування в проекті місцевих економічних умов при організації і виконанні робіт.

Характеристика об'єкта містить наступні відомості:

- розташування району робіт згідно з адміністративним поділом країни;
- фізико-географічні особливості району робіт;
- економічні особливості району робіт;

- щільність і конфігурацію забудови, рельєф місцевості, типи ґрунтів, гідрографію тощо, що безпосередньо впливає на методику, техніку, складність і організацію робіт на об'єкті.

Для наочності опису характеристик додають ситуаційну схему розташування об'єкту.

Обов'язково вказують метеорологічні дані, такі як глибина промерзання ґрунту, кількість опадів, час замерзання річок та інше.

3.3. Огляд топографо-геодезичної і картографічної забезпеченості території об'єкта

У цьому розділі відображають матеріали топографо-геодезичних робіт, виконаних на території об'єкта в минулі роки, з метою встановлення можливості їх використання при проектних роботах.

Огляд топографо-геодезичних робіт складають у формі переліку, який вміщує дані про якісні характеристики цих робіт, інформацію про організації, що виконували роботи та місцезнаходження матеріалів по них.

Перелік раніше виконаних топографо-геодезичних робіт складають відповідно до форм, наведених у табл. 3.3 – 3.7. Для наочності відомостей, доожної таблиці складають відповідну картограму.

Таблиця 3.3 - Перелік раніше виконаних геодезичних робіт.

Номер роботи	Номенклатура і рік видання каталогу; номер роботи по каталогу	Назва об'єкта (ділянки робіт)	Назва організації, що виконала роботу; рік виконання	Клас, розряд мережі	Кількість пунктів в межах об'єкту
<i>I</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1	Каталог координат і висот геодезичних пунктів N-34-37, 2008 р.	м. Демидів	ДП «УкрДАГП», 2006-2008 р.	2 3 4	

Таблиця 3.7 – Відомість робіт з обстеження і відновлення геодезичних знаків.

Тип геодезичного знаку	Кількість пунктів		Кількість		
	обстежу-ється	відновлю-ється	центрів		Закладка орієнтирних пунктів
			віднов-лених	закла-дених	
1	2	3	4	5	6
Пункт тріангуляції					
Пункт полігонометрії					
Нівелірний репер					

Обсяг робіт закладки орієнтирних пунктів розраховується з кількості пунктів тріангуляції (полігонометрії), на яких проводиться закладка орієнтирних пунктів.

Дані раніше виконані роботи аналізують та приймають рішення про можливість їх використання при проектних роботах.

3.4. Проектні роботи

Проектування робіт полягає в розробці схем побудови геодезичних мереж, схем планово-висотного забезпечення зйомки і уточнення ділянок топографічної зйомки тощо. Визначають склад і обсяг проектних робіт.

Проектування виконують на картах і планах найбільш великого масштабу з використанням матеріалів топографічної зйомки, аерофотозйомки та польового обстеження геодезичних мереж.

Проектування передбаченого на об'єкті комплексу топографо-геодезичних робіт виконують в порядку їх технологічної послідовності з визначенням складу та обсягів проектних робіт.

3.4.1. Побудова геодезичної планової основи

Планову геодезичну мережу будують у вигляді мереж тріангуляції, полігонометрії, трилатерації і методами супутникової геодезії (GPS).

Вибирають метод побудови геодезичної мережі, який дозволяє виконати роботи з точністю, яка відповідає вимогам Інструкції [2], враховуючи характеристики об'єкту та раніше виконані роботи. Визначають місця закладки нових пунктів.

Схему запроектованої планової геодезичної мережі наводять у додатку В.

Обсяги робіт наводять у табл. 3.8.

Вибирають прилади для виконання робіт та дають їх стислу характеристику. Визначають необхідну кількість приладів та кількісний і якісний склад бригад [13].

3.4.2. Побудова висотної мережі

Вибирають клас побудови нівелірної мережі. Визначають, керуючись вимогами Інструкції [2], чи є необхідність у закладанні нівелірних знаків і в якій кількості.

Схему запроектованої висотної геодезичної мережі наводять у додатку Г.

Обсяги робіт наводять у табл. 3.9.

Вибирають прилади для виконання нівелювання та дають їх стислу технічну характеристику.

Визначають необхідну кількість приладів та кількісний і якісний склад бригад.

3.4.3. Камеральні обчислювальні роботи

Визначають склад камеральних робіт. Дають стислий опис сучасного програмного забезпечення для обчислювальних робіт. Обирають один з опису та обґрунтують свій вибір.

Визначають кількісний і якісний склад виконавців.

3.4.4. Проектування топографічної зйомки

Перелічують існуючі способи топографічних зйомок, вказуючи переваги та недоліки. Вибирають один та обґрунтують свій вибір. Описують технологію обраного способу. Визначають обсяг робіт. Визначають необхідні матеріали, прилади, програмне забезпечення тощо. Визначають кількісний і якісний склад виконавців.

3.4.5. Картографічні роботи

Описують технологію складання топографічних планів цифровим методом. Визначають обсяг робіт і необхідне обладнання, а також кількісний і якісний склад виконавців.

3.4.6. Оформлення, тиражування завершених матеріалів і складання технічних звітів

Згідно з вимогами Інструкції [2] визначають склад робіт з оформлення, тиражування завершених матеріалів і складання технічного звіту. Визначають необхідну кількість обладнання та кількісний і якісний склад виконавців.

3.5. Проект організації робіт на об'єкті

У цьому розділі розробляють основні заходи з організації робіт на об'єкті. Головна увага приділяється розробці плану виконання робіт за роками і встановленню строків завершення робіт.

Технічні проекти на топографо-геодезичні роботи складають з урахуванням повного завершення їх на об'єкті, включаючи підготовку топографічних планів або карт до видання, складання каталогів і схем до них і складання технічних звітів.

Крім правильного застосування норм, нормативів і технічних інструкцій, при складанні технічного проекту не менш важливо встановити правильну методику виконання робіт.

З усіх прийнятих в топографо-геодезичному виробництві методів робіт належить вибрати найбільш ефективний для даного об'єкту, який би забезпечував мінімальні затрати часу і засобів на виконання робіт.

Аналізуючи потрібну кількість і якість працівників (розділ 3) визначають склад бригад (табл. 3.10), організаційну структуру підрозділів та складають перелік необхідних приладів, обладнання, матеріалів.

3.6. Техніко-економічні розрахунки і кошторис на виконання робіт

Кошториси на топографо-геодезичні та картографічні роботи складають з метою визначити повну вартість запроектованих робіт по елементам затрат і вартості одиниці робіт як по усьому об'єкту, так і по завершуючим укрупненим процесам.

Розрахунки грошових витрат виконуються за Збірником [14].

Збірник [14] призначений для визначення кошторисної вартості загальнодержавних топографо-геодезичних та картографічних робіт, які фінансуються з Державного бюджету України. Він містить кошторисні розцінки та нормативи заробітної плати і трудових витрат на геодезичні роботи, топографічні зйомки, оновлення карт і планів, картографічні, обчислювальні, проектно-кошторисні роботи та складання технічних звітів про виконані роботи.

Для кожного процесу наведено характеристики категорій складності, склад робіт, розцінку і в її складі зарплату, трудові затрати в бригадо-днях. Наведений склад робіт для кожного процесу є коротким переліком основних операцій, які в залежності від конкретних умов можуть змінюватись без коригування розцінок.

Розцінки по кожному процесу робіт наведені у гривнях на одиницю виміру (пункт, кв.км, пог.км, тощо).

Розцінки та нормативи заробітної плати і трудових витрат розраховані на відповідні процеси, які включають комплекси польових та камеральних робіт, необхідних для випуску матеріалів згідно з їх найменуванням.

Нормативи витрат ураховують всі підготовчі та допоміжні роботи виробничого циклу, а саме: технічну підготовку виробництва; робоче проектування; навчання працівників безпечним методам виконання робіт; поточний ремонт, повірки та дослідження геодезичних приладів і інструментів, метрологічне забезпечення робіт; витрати на переїзд працівників до місця робіт і назад; витрати на перевезення матеріалів, спорядження, приладів, інструментів та інших вантажів до місця робіт і назад; витрати на узгодження місць побудови геодезичних пунктів і здачу їх користувачам (власникам)

земельних ділянок для забезпечення їх схоронності; контрольні операції при перевірці робіт; витрати на оформлення матеріалів, їх здачу та приймання.

У розцінках для всіх видів польових робіт ураховано витрати на польове забезпечення.

Знос малоцінних предметів розраховано згідно з “Нормами расхода матеріалов и износа инструментов, приборов, малоценногого инвентаря и снаряжения при выполнении топографо-геодезических работ”, за діючими оптовими цінами з урахуванням транспортно-заготівельних витрат.

Амортизація основних фондів (прилади, інструменти, обладнання тощо) розрахована у відсотках від їх балансової вартості згідно зі статтею 8 Закону України “Про оподаткування прибутку підприємств”.

У розцінках на польові роботи передбачено лише використання автомобільного транспорту.

Розцінки на польові роботи розраховані на їх виконання в польовий період, тривалість якого на території України визначена в 7 місяців.

Складання кошторису (табл. 3.13) починають лише після визначення об’ємів робіт, які підлягають виконанню на даному об’єкті.

В поясненні до кошторису обґрунтуються усі застосовані коефіцієнти.

Таблиця 3.8 - Відомість обсягів робіт прокладання ходів полігонометрії і характеристика проектної мережі.

Кількість (подпари)	Кількість визначувальних пунктів	Найбільше число сторін між пунктами	Довжина сторін, км	Закладка центрів	
				Кількість (подпари)	Кількість визначувальних пунктів
1	2	3	4	5	6

Таблиця 3.9 - Відомість обсягів робіт з нивелювання IV класу та закладання нивелірних знаків.

Назва ліній (ділянки)	Клас нивельування	Реконструкція нивелірних ходів, пог. км	Обстеження та відновлення	Нивелювання, пог. км	Закріплення нивелірних ліній			Усього центрів геодезичних пунктів	Середня довжина між реперами, м
					Закладка нивелірних знаків, реперів	Включені в лінію раніше закладених знаків	Усього нивелірних реперів		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність» від 23 грудня 1998 р.
2. Інструкція з топографічного знімання у масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 та 1:500 (ГКНТА-2.04-02-98)
3. Інструкція про типи центрів геодезичних пунктів (ГКНТА-2.01,02-01-93)
4. Положення про складання технічних проектів і програм на виконання загальнодержавних топографо-геодезичних і картографічних робіт, затверджене заступником Міністра екології та природних ресурсів 7 березня 2001 р.
5. Основні положення створення Державної геодезичної мережі України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 1998 р. № 844
6. Инструкция по полигонометрии и трилатерации . Утверждена ГУГК. – М.: Недра, 1976. - 105 с.
7. Умовні знаки для топографічних планів масштабів 1:5000, 1:2000, 1:1000, 1:500. – К.: Міністерство екології та природних ресурсів України, 2001. - 255 с.
8. Васютинский И.Ю., Прусаков А.Н., Соломатов В.И. Организация топографо-геодезического производства. Учебник. – М.: Картгеоцентр – Геодезиздат, 2001. – 377 с.
9. Васютинский И.Ю., Прусаков А.Н., Соломатов В.И. Экономика топографо-геодезического производства. Учебник. – М.: Картгеоцентр – Геодезиздат, 2001. – 160 с.
10. Организация, планирование и управление геодезическим производством: Учебник для вузов / Иванова В.А., Беспалов Н.А., Васютинский И.Ю. и др. – М.: Недра, 1986. – 371 с.
11. Селиханович В.Г., Козлов В.П., Логинова Г.П., Практикум по геодезии. – М.: Недра, 1978. – 382 с.
12. Правила по технике безопасности / Главное управление геодезии и картографии при Совете Министров СССР. – М.: Недра, 1988.
13. Единые нормы выработки (времени) на геодезические и топографические работы. Часть 1 Полевые работы. - М.: Экономика, 1989. - 317 с.
14. Збірник укрупнених кошторисних розцінок на топографо-геодезичні та картографічні роботи. - К.: Укргеодезкартографія, 2003. - 158 с.
15. Инструкция по нивелированию I, II, III, IV классов. Утверждена ГУГК. - М.: Недра, 1990
16. Инструкция по составлению технических проектов о геодезических, астрономических, гравиметрических и топографических работах. Утверждена ГУГК, согласована с ВТУ. - 3-е издание, дополненное и исправленное. - М.: Недра, 1971 (сфера действия общеобязательная)
17. Временная инструкция по составлению технических проектов и смет на топографо-геодезические работы. Утверждена ГУГК 15.02.1974 г. - М.: ОНТИ ЦНИИГАиК, 1974 (сфера действия по системе ГУГК)
18. Управління ресурсами підприємства: Навч. посібник / Під ред. к.е.н. Ю.М. Воробйова і д.е.н. Б.І. Холода. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 288 с.

Додаток А.

ЗМІСТ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів

Вступ

1. Загальні відомості
2. Характеристика об'єкта
3. Огляд топографо-геодезичної і картографічної забезпеченості території об'єкта
4. Проектні роботи
  - 3.4.1. Побудова геодезичної планової основи
  - 3.4.2. Побудова висотної мережі
  - 3.4.3. Камеральні обчислювальні роботи
  - 3.4.5. Картографічні роботи
  - 3.4.6. Оформлення, тиражування завершених матеріалів і складання технічних звітів
5. Проект організації робіт на об'єкті
6. Техніко-економічні розрахунки і кошторис на виконання робіт

Висновки

Перелік посилань

Додатки

Додаток А. Схема існуючих геодезичних пунктів на

Додаток Б. Картограма картографічного забезпечення території об'єкту

Додаток В. Схема планової геодезичної мережі

Додаток Г. Схема висотної мережі

Додаток Д. Календарний план-графік робіт

Додаток Е. Кошторис на виконання робіт

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Гlushenкова Ірина Сергіївна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсового проекту

з дисципліни

«ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЦТВОМ»

(для студентів 4 курсу денної форми навчання

напрямів підготовки 0709 «Геодезія, картографія та землевпорядкування»,

6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій»

спеціальності «Геоінформаційні системи і технології»)

Редактор *M. З. Аляб'єв*

Комп'ютерне верстання *H. В. Зражевська*

План 2009, поз.715 М

Підп. до друку 01.03.2010

Формат 60x84/1/16

Друк на ризографі.

Ум. друк. арк. 1,0

Зам.№

Тираж 50 пр.

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731
від 19.12.2001